

Maddeyi Tanıyalım

05.07.2024 • • Fen Bilimleri 4

4. Madde: Niteleme: MADDEYİ

TANIYALIM

1. Maddeyi Niteleyen Özellikler

Madde: Duyu organları ile algılayabildiğimiz, belirli bir ağırlığı olan ve yer kaplayan varlıklara madde denir.

Maddelerin birbirine benzeyen özellikler: olduğu gibi birbirinden farklı özellikleri de vardır. Maddeleri nitelerken bu benzer ve farklı özelliklerine göre niteleriz.

Limon, kalem, defter, taş, bardak, masa gibi varlıkların hepsi birer maddedir.

Maddeleri algılarken beş duyu organımızdan yararlanırız. Maddelerin şekilleri, renkleri ve boyutlarını gözle

görebiliriz. Kulak: Varlıkların çıkardıkları sesleri kulağımızla isitiriz.

Burun: Maddelerin kokularını burnumuzla algılarız. Burun aynı zamanda tat alma duyumuzu da ettiler. Has- tanıp burnumuz kapalı olduğunda tatları algılamak zorlaşır. Dil: Yediğimiz ve içtiğimiz şeylerin tadını dilimizle algılarız.

Deri (Ten): Varlıkların sert-yumusak, sıcak-soğuk, pürüzlü-pürsüz gibi özelliklerini derimizle algılarız.

Maddeler: nitelerken bazı özelliklerden faydalanırız. Bunlar

Suda Yüzme ve Suyu Batma: Bir tahta parçası suda yüzerken, bir tas suya batar. Bunu

algılarız. Bu durumdan insanlar yararlanarak, suda batmayan sal parak ulaşımda kolaylık sağlamışlardır. ya- rra; Strafor kapak, plastik oyuncak, bos pet sise gibi ci- Simler suda yüzerken; metal para, cam bilye, taş gibi cisimler Suyu

batarlar.

Suyu Emme ve Emmeme: Elimizi ve

gözümüzle; yıka- diktan sonra neyle sileriz? Yağmurdan korunmak

in ne kullanırız? Evet havlu ve semsiyeden bahsediyorum. Havlu suyu emerken,

semsiye emmez. • Sınger, kagıt, pamuk suyu emen; metal kaşık, cam bardak,

plastik oyuncak gibi maddeler suyu emmezler. *- Mıknatısla Gekilme: Mıknatısın ne olduğunu ve nerelerde kullanıldığını bir önceki ünite öğrenmiştik. Mıknatısın Gekme

görmesinden yararlanarak maddeleri nitelendirebiliriz. İnde demir, nikel,

kobalt olan maddeler mıknatısla çekilir.

Metal kasık, elik

bıçak, demir çekiç ve Givi gibi cisimler mıknatısla çekilirken, tahta, plastik, kumas bez gibi cisimler mıknatısla çekilmez.</h3>   <h2>2. Bölüm Maddenin Ölçülebilir Özellikleri</h2> <h3>Maddeyi niteleyebilmek için beş duyu organından yararlanıldığını öğrenmiştik. Fakat bunun yanında birde maddenin ölçülebilir özellikleri vardır.</h3> <h3>Örnek: Pazardan elma alırken kilogramına dikkat ederiz. 2 kg elma istediğimizde bunun terazide tartılması gerekir. Bu tarfilma işlemi elektronik basküllerde yada esit kollu terazilerde yapılır.</h3> <h3>*Kütle: Maddelerin değışmeyen miktarına kütle denir. &Tüm maddelerin bir kitleleri vardır. Kütle birimi olarak, kilogram (kg) ve gram (g) kullanırız.</h3> <h3>Unutma: Katı maddelerin kütlelerini terazi yardımıyla kolayca ölçebiliriz. Ancak sıvı maddeleri içine koyacağımız bir kap yardımıyla ölçeriz. Bunun için kabın baş ağırlığını &bulmamız gerekir. Yandaki kabın içinde portakal suyu</h3> <h3>*Hacim : Maddelerin boşlukta kapladığı yere hacim denir. Tüm maddelerin bir hacmi vardır. Hacim. birimi olarak litre (L) ve mililitre (mL) kullanırız. Sivilerin hacmi dereceli silindir ile olaülür. Düzgün bir şekle sahip olmayan katıların hacmini öker. ken de dereceli silindirden yararlanabiliriz. </h3>